

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Commissie voor Justitie en Veiligheid
cie.jv@tweedekamer.nl

datum : 9 maart 2020 contact : Tessa Maas
uw brief van : e-mail : t.maas@knb.nl
uw kenmerk :
ons kenmerk :
betreft : Input voor AO financieel-economische criminaliteit 26 maart a.s.

Geachte leden van de commissie voor Justitie en Veiligheid,

Op de agenda van het AO financieel-economische criminaliteit op 26 maart staat een aantal relevante onderwerpen voor het notariaat. Hierbij ontvangt u daarom enkele opmerkingen van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB).

Voortgang doorontwikkeling Bureau Financieel Toezicht

Ter bestrijding van financieel-economische criminaliteit is toezicht en handhaving onmisbaar. Het BFT geeft in de brief (25268-174) aan een aantal aspecten van belang te vinden voor het toezicht, waarbij nog wat zaken onduidelijk blijven.

Zo wilde het BFT meer inzicht krijgen in de effecten van het toezicht, maar wat is de uitkomst hiervan? En er worden door het BFT nieuwe effectiviteitsindicatoren ontwikkeld, maar welke zijn dat? Ook gaat de toezichthouder kijken naar het profiel van de onderstezicht-staanden, maar hoe gebeurt dat? Tenslotte geeft het BFT aan dat de frequentie van reguliere onderzoeken verhoogd wordt. Het zou goed zijn om te weten om welke extra aantallen het gaat.

Jaaroverzicht FIU 2018

Uit dit jaaroverzicht blijkt dat het notariaat in 2018 65% meer ongebruikelijke transacties gemeld heeft dan in 2017. Het aantal meldingen door notarissen steeg van 486 naar 800. In 2018 zijn 170 door notarissen gemelde ongebruikelijke transacties verdacht verklaard, in 2017 waren dat er 100. Het aantal notarissen dat een melding deed, steeg van 172 naar 211.

In 2018 werden er in totaal 753.352 ongebruikelijke transacties bij de FIU-Nederland gemeld. Daarvan zijn 358.609 transacties gemeld op basis van een mogelijke verbinding met de door de Europese Commissie aangemerkte risicolanden. Zonder de transacties die hiermee verband houden komt het aantal gemelde ongebruikelijke transacties in 2018 uit op 394.743: een toename van circa 10 procent ten opzichte van 2017. Daarmee zet de trend van oplopende aantallen gemelde ongebruikelijke transacties zich voort. In 2018 verklaarde de FIU-Nederland in totaal 57.950 transacties verdacht, met een totale waarde van meer dan 9,5 miljard euro. Het gros aan verdachte transacties was afkomstig van betaaldienstverleners (money transfers).

In dit verband merkt de KNB op dat van groot belang is dat de FIU-Nederland voldoende bemenst is om alle door Wwft-instellingen gemelde ongebruikelijke transacties adequaat te kunnen onderzoeken en zo witwassen en terrorismefinanciering daadwerkelijk en effectief te kunnen aanpakken.

De inspanningen van de private sector om witwassen en terrorismefinanciering tegen te gaan dienen op adequate ondersteuning en opvolging door de overheid te kunnen rekenen. En

melders die zich geconfronteerd zien met bedreiging moeten zich beschermd weten door de overheid.

Stand van zaken relevante moties

Onlangs zijn op het terrein van financieel-economische criminaliteit twee belangrijke moties aangenomen door uw Kamer.

Motie 24 077-438 over onderzoek naar de rol van o.a. financiële dienstverleners, accountants en notarissen bij het verduisteren van crimineel verkregen geld. Aanleiding voor de motie is de verkenning 'De achterkant van Amsterdam', waarin hoogleraar Pieter Tops en onderzoeksjournalist Jan Tromp een beeld schetsen van omvangrijke drugsgelateerde ondermijning in de hoofdstad. De KNB gaf al eerder aan nader onderzoek te willen naar georganiseerde criminaliteit en de betrokkenheid van notarissen daarbij.

In de Kamerbrief Voortgang plan van aanpak witwassen (14 januari jl.) staat dat in de nationale risicoanalyse periodiek wordt onderzocht wat de grootste witwasrisico's zijn. De rol van o.a. financiële dienstverleners, accountants en notarissen bij het verduisteren van crimineel verkregen geld wordt daarin meegenomen. Daarnaast is onlangs een onderzoek gestart naar de samenwerking tussen notarissen, makelaars en overheidsinstellingen in het voorkomen van witwassen bij onroerend goed transacties. De resultaten van dit onderzoek worden in het najaar van 2020 verwacht.

Motie 35 300 VI-41 over onderzoek naar de wenselijkheid en noodzaak van meer instrumenten voor notarissen tegen ondermijning. Aanleiding voor de motie was de oproep van de KNB (november 2019) aan het kabinet om het notariaat te betrekken bij de aanpak van ondermijning. Notarissen fungeren als poortwachters om fraude en witwassen te voorkomen. Met enkele aanvullende instrumenten kunnen zij die rol nog beter vervullen. De KNB is inmiddels in gesprek met J&V over de invulling van die rol. Hierbij wordt verkend welke mogelijkheden op korte of langere termijn tot verbetering kunnen leiden en wat daarvoor noodzakelijk is. De KNB pleit voor:

- 1) Het kunnen zoeken op natuurlijke personen in het Handelsregister;
- 2) Een centraal aandeelhoudersregister als belangrijk hulpmiddel voor fraudebestrijding en de onderzoekwerkzaamheden van de notaris;
- 3) De mogelijkheid om binnen het notariaat meer gegevens te delen, bijvoorbeeld d.m.v. een digitaal prikbord om een collega-notaris te waarschuwen voor een cliënt met kwade bedoelingen;
- 4) De mogelijkheid om tussen overheidsdiensten en het notariaat meer gegevens te delen (bijvoorbeeld over bij de overheid bekende katvangers en veelplegers van fraude en witwassen).

De aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondermijning mag niet worden belemmerd door bescherming van de privacy van criminelen, dit in tegenstelling tot de geringe uiteindelijke privacy van de melder.

Mocht u vragen hebben over deze brief, dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet,

Nick van Buitenen
Voorzitter KNB